

Raadsvoorstel

Status: Opiniërend

Agendapunt:	5
Onderwerp:	Tijdelijke wet maatregelen Covid-19
Datum:	25 november 2020
Portefeuillehouder:	drs. E. van Lente
Decosnummer:	1199
Informant:	M. Borkent m.borkent@dalfsen.nl (0529) 488 224

Doel:

Uw raad wordt gevraagd:

1. kennis te nemen van de informatie met betrekking tot de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19;
2. uw opinie kenbaar te maken over de mogelijkheid van de gemeenteraad vooraf invloed uit te oefenen door aan te geven hoe aan wordt gekeken tegen de wijze waarop de bevoegdheden van de burgemeester ten aanzien van ontheffing, handhaving en aanwijzing worden ingezet
3. uw opinie te geven over de wijze waarop verantwoording zal worden afgelegd aan de gemeenteraad, conform artikel 180 Gemeentewet:
 - door de reguliere raadsinformatiebrieven
 - door twee keer per jaar informatie te ontvangen over de inzet van de specifieke burgemeestersbevoegdheden inzake de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19
 - door de inzet van de reguliere instrumenten die de raad ter beschikking staan.

Inleiding:

Naar verwachting treedt 1 december de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm Covid-19) in werking. Vanuit de VNG is een ledenbrief met handreiking opgesteld met betrekking tot de positie van gemeenten en de bevoegdheden van de burgemeester (bijlage 1). Binnen het RBT van de Veiligheidsregio IJsselland is gesproken over de wijze waarop de regionale samenwerking in het kader van de nieuwe wet wordt voortgezet (bijlage 2). In de commissie van 7 december wil de burgemeester graag in gesprek met uw raad om de positie van de gemeente, de bevoegdheden van de burgemeester en de wijze waarop de gemeenteraad betrokken kan en wil zijn te bespreken. De coronacrisis gaat niet zozeer over bevoegdheden op het gebied van openbare orde en veiligheid, maar over de manier waarop wij onze samenleving vorm willen geven. Daartoe wil het college graag samenwerken aan preventie, aan draagvlak bij onze inwoners en ondernemers. De wens is niet toe te komen aan onnodig gebruik van bevoegdheden, maar juist de hoop samen met u en de samenleving op te trekken. Er spelen dilemma's waar we elkaar hard bij nodig hebben. Jongeren worden geraakt; ouderen worden geraakt: iedereen wordt geraakt.

In dit raadsvoorstel wordt de hoofdlijn van de Twm Covid-19 uiteen gezet, en wordt de gemeenteraad gevraagd zijn opinie te geven met betrekking tot de wijze waarop de gemeenteraad betrokken wordt in de uitvoering van de Twm Covid-19.

Onderaan dit voorstel vindt u enkele weblinks naar o.a. de wettekst en de VNG-handreiking.

Hoofdlijn Twm Covid-19

Al sinds medio maart bevinden we ons in een bijzondere situatie vanwege de COVID-19-pandemie. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor de gehele samenleving; op de zorg, op bedrijven, op inwoners individueel en op onze maatschappij als geheel. Sinds half maart zitten we in een GRIP-4 situatie. De voorzitter van de Veiligheidsregio neemt besluiten m.b.t. bestrijding van de crisis, waarbij de rijksmaatregelen telkens vastgelegd zijn in regionale noodverordeningen. Omdat het Kabinet een langdurige crisissituatie met noodverordeningen niet langer wenselijk vond vanwege het ontbreken van de democratische legitimiteit, heeft het Kabinet een wet voorbereid.

De wet gaat gelden voor de duur van 3 maanden die telkens weer verlengd kan worden voor dezelfde periode. De Twm Covid-19 voegt een nieuw hoofdstuk toe aan de Wet publieke gezondheid. Dit hoofdstuk bevat de wettelijke grondslag voor extra maatregelen die nodig zijn ter bestrijding van de epidemie. De coronamaatregelen zelf worden in ministeriële regelingen neergelegd. De maatregelen zelf worden door de minister (via ministeriële regelingen) of door het kabinet (via Amvb's) afgekondigd, al naar gelang het verloop van de epidemie. De Tweede Kamer heeft hierbij telkens een week de tijd om de maatregelen te toetsen, tenzij er sprake is van spoed.

De Twm Covid-19 kent een centrale sturing, maar sluit daarnaast aan bij de bestuurlijke verhoudingen die buiten crisissituaties gelden en voorziet in lokaal maatwerk. Bevoegdheden op decentraal niveau komen in beginsel bij de burgemeester te liggen, met betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders bij het door de burgemeester gevoerde bestuur.

Regionale samenwerking

De regionale samenwerking wordt voortgezet. Dat betekent onder meer dat burgemeesters, gemeentesecretarissen en ambtelijke werkgroepen (digitaal) blijven samenkomen om onderling af te stemmen.

Specifieke bevoegdheden burgemeester

Onder de Twm Covid-19 zijn er drie specifieke bevoegdheden voor de burgemeester:

- a) Ontheffing verlenen: in bijzondere gevallen en na advies van de GGD mag de burgemeester een uitzondering geven op onder andere het verbod tot groepsvorming in een aangewezen plaats, het openstellen van een publieke plaats of het houden van een evenement;
- b) Handhaven door middel van aanwijzingen, bevelen en een last onder bestuursdwang of dwangsom;
- c) Bepalen van de plaatsen waar maatregelen gelden. Dit kan alleen als dit in de desbetreffende ministeriële regeling als mogelijkheid wordt benoemd.

Bij het toepassen van deze nieuwe mogelijkheden betreft de burgemeester zo zorgvuldig mogelijk het college en de gemeenteraad. De burgemeester dient in ieder geval verantwoording af te leggen aan college en gemeenteraad over de toepassing van bevoegdheden.

Verantwoording door de burgemeester vindt plaats in de gemeenteraad conform de reguliere verantwoording achteraf, zoals beschreven in de Gemeentewet art. 180. Door de duur van de crisis betreft de burgemeester de gemeenteraad bij de besluitvorming in het algemeen ten opzichte van de bestrijding van de epidemie, vanuit de bevoegdheden die de burgemeester in de Twm Covid-19 heeft gekregen (handhaven, ontheffen en aanwijzen voor zover de ministeriële regeling daar ruimte voor biedt). Dit zal niet per geval geschieden. De wijze waarop kan door de gemeenteraad en de burgemeester in samenspraak worden bepaald.

Betrokkenheid gemeenteraad vooraf

De bevoegdheden van de burgemeester waar de gemeenteraad vooraf bij betrokken kan worden, zijn de al genoemde ontheffing, handhaving en aanwijzing. Op dit moment is het niet goed te voorzien hoe vaak deze bevoegdheden zullen worden ingezet. De gemeenteraad wordt daarom met dit opiniërende voorstel gevraagd in het algemeen te reageren op de wijze waarop hij de genoemde bevoegdheden graag ingezet zou zien door de burgemeester.

Ontheffing

De burgemeester kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen ten aanzien van het van toepassing zijn van de coronaregels ten aanzien van groepsvorming, publieke plaatsen en evenementen (Art. 58 e, WPG). Hierbij is altijd een advies van de GGD benodigd. Ook moet altijd kunnen worden voldaan aan de '1,5 meter-regel' en is de vraag of er voldoende maatregelen genomen zijn ter voorkoming van de verspreiding van Covid-19. Algemeener gesteld: het verlenen van de ontheffing mag zich niet verzetten tegen de bestrijding van de epidemie.

Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. Denk aan voorschriften als looproutes, of het tevoren uitvoeren van gezondheidschecks.

Het is van belang na te denken over de vraag of de gemeente Dalfsen veel of weinig ontheffingen denkt te gaan verlenen. Op dit moment is de indruk dat hier alleen in uitzonderlijke gevallen sprake van zal zijn. In de communicatie hierover moet aangegeven worden in welke gevallen er niet (of juist wel) overgegaan zal worden tot het verlenen van een ontheffing. Hierbij lijkt het vooral van belang duidelijk aan te geven dat er nooit sprake zal zijn van generieke ontheffingen (voor bijv. evenementen) maar alleen voor specifieke gevallen. Voorbeeld van een mogelijke ontheffing: verjaardag van een ernstig zieke inwoner in een gehuurd zaaltje met de familie.

Handhaving

De burgemeester heeft extra bevoegdheden in de handhaving op besloten plaatsen (niet-zijnde bedrijven of beroepen), openbare plaatsen en publieke plaatsen. Ook voor deze bevoegdheid geldt dat de inzet hiervan samen zal hangen met het aantal besmettingen van het covid-19 virus in de regio/de gemeente. In het algemeen zal gelden dat wanneer het aantal besmettingen groot is en het risiconiveau uitkomt op (zeer) ernstig, deze bevoegdheden kunnen worden ingezet. Van belang is om hierover vanuit de gemeente/burgemeester duidelijk en tijdig te communiceren. Ook zullen specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld: horeca of sportverenigingen) separaat kunnen worden geïnformeerd over geïntensiverde handhaving.

Aanwijzen plaatsen waar de maatregelen gelden

Deze bevoegdheid zit niet in de Ministeriële Regelingen die nu in voorbereiding zijn. Het gaat bij deze bevoegdheid om een kan-bepaling in de wet, op basis waarvan de burgemeester een specifieke plek kan aanwijzen waar extra covid-19 maatregelen gelden. Hierbij zou het kunnen gaan om een te drukke winkelstraat waar extra maatregelen gelden met betrekking tot de groepsvorming. Ter voorbereiding op het t.z.t. mogelijk benutten van deze bevoegdheid kan gezien worden welke eventuele hotspots er in de gemeente Dalfsen zijn.

Verantwoording aan de gemeenteraad

Op basis van de afspraken in de Veiligheidsregio IJsselland zullen de gemeenteraden ook na inwerkingtreding van de Twm Covid-19 de zogenaamde raadsinformatiebrief blijven ontvangen. Daarnaast geldt dat de burgemeester verantwoording schuldig is aan de gemeenteraad conform art. 180 Gemeentewet. De burgemeester stelt de gemeenteraad daartoe voor om twee keer per jaar een specifieke verantwoording toe te sturen waaruit blijkt waar en op welke wijze de specifieke bevoegdheden van de burgemeester zijn ingezet. Daarnaast geldt dat de gemeenteraad de reguliere instrumenten als het stellen van mondelinge of schriftelijke vragen of het houden van een interpellatiedebat ter beschikking staan om de burgemeester verantwoording te laten afleggen over het gevoerde beleid.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie:

Over specifiek de Twm covid-19 wordt door de gemeente niet actief gecommuniceerd. Wel is communicatie op o.a. de website voorzien over het thema ontheffingen. Zo snel als mogelijk zal duidelijkheid gecreëerd moeten worden over hoe om te gaan met deze ontheffingen en de bijbehorende aanvragen. Dan gaat het bijv. om wat wel mogelijk is en wat niet, teneinde hiermee een hausse aan aanvragen te voorkomen die voor het grootste deel afgewezen zullen worden, omdat de Twm Covid-19 alleen mogelijkheden biedt voor bijzondere gevallen.

Vervolg:

In de hierboven opgenomen teksten is aangegeven hoe uw raad in het vervolg betrokken blijft bij dit onderwerp.

Bijlagen:

- Ledenbrief VNG inwerkingtreding Twm covid-19
- RBT Oplegger en notitie Twm covid-19

Links:

- Twm Covid-19:
https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35526_tijdelijke_wet_maatregelen?zoekrol=vgh5mt4dsk1
- Handreiking VNG:
<https://vng.nl/sites/default/files/2020-11/vng-handreiking-tijdelijke-wet-maatregelen-covid-19.pdf>
- Brief 'Vorbereiding op inwerkingtreding Twm' van ministers aan alle burgemeesters en de voorzitters van de veiligheidsregio's:
<https://vng.nl/brieven/inwerkingtreding-tijdelijke-wet-maatregelen-covid-19-twm>

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de waarnemend gemeentesecretaris/directeur,
H.J. van der Woude